

KAJAANIN KYLÄSUUNNITELMAT KUNTOON**HANKKEEN JULKINEN TIIVISTELMÄ**

Hankkeessa laaditaan kyläsuunnitelmat Kajaanin kylä- ja kaupunginosayhdistyksille, joka pitää sisällään turvallisuussuunnitelman. Suunnitelmien tavoitteena on edesauttaa kylä- ja kaupunginosayhdistysten suunnitelmallista ja omaehtoista kehittämistä. Suunnitelmat ovat helposti kyläkokouksissa päivitettäviä. Tavoitteena on että, Kajaanissa on yhteisöllisiä, turvallisia ja aktiivisia kyliä ja kaupunginosia, joiden kehittäminen on asukaslähtöistä, suunnitelmallista, eri ikäisten tarpeet huomioon ottavaa. Turvallisuuden tunteella tarkoitetaan tässä yhteydessä rikosten, häiriöiden, onnettomuuksien, tapaturmien sekä näihin rinnastettavien ilmiöiden aiheuttamien pelkojen ja huolien vaikutusta ihmisten hyvinvointiin (Sisäministeriö). Ajantasaiset kylä- ja kaupunginosasuunnitelmat tukevat kaupungin ja maaseudun vuorovaikutusta. Lisäksi hankkeessa tehdään kylille jäsenrekisterit. Hanke toteuttaa Kajaanin kylä- ja kaupunginosaohjelman tavoitteita edistämällä kyläsuunnitelmien toteutumista Kajaanin kyliin ja kaupunginosaan. Samalla vahvistetaan kansalaiskeskeistä järjestökehittämistä sekä parannetaan yhdistysten ja kylien toimijoiden osaamista suunnitelmallisempaan yhdistystoimintaan.

HAKIJAN NIMI JA Y-TUNNUS

Kajaanin Ammattikorkeakoulu Oy, y-tunnus 2553600–4

HAKIJAN ESITTELY JA HANKKEEN RESURSSIT

Kajaanin ammattikorkeakoulu (KAMK) on Kajaanin kaupungin 100 % omista voittoa tavoittelematon osakeyhtiö, jonka lakisääteisinä tehtävinä ovat koulutus, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI), koulutus sekä aluekehitys. KAMKin liikevaihto on noin 27 m€. Työntekijöitä on n. 260 HTV:tä.

KAMK:in TKI kehittää asiakkaiden tuotteita, palveluita ja prosesseja sekä tekee tarvelähtöisiä, soveltavia tutkimuksia. KAMK on Suomen parhaimpia ja tuloksellisempia ammattikorkeakouluja Opetus- ja kulttuuriministeriön tulosvertailussa. KAMKin TKI-toiminnan kolme peruspilaria ovat vahva asiaosaaminen, toimivat kumppanuudet ja korkealuokkainen projektiosaaminen. Asiaosaaminen perustuu henkilökunnan vahvaan alansa ammattitaitoon sekä innovatiiviseen tekemisen otteeseen. Toinen TKI-toiminnan perusta on tiivis kytkös työelämään niin Kainuussa kuin muuallakin Suomessa. Kansainväliset kumppanit ovat yhteistyökorkeakouluja, yrityksiä ja kehittämisyrityksiä esimerkiksi Euroopasta ja Latinalaisesta Amerikasta. Kolmas perusta on vahva projektiosaaminen ja kokemus erilaisten yhteishankkeiden hakuun, hallinnointiin, arviointiin, raportointiin ja talousseurantaan liittyen. Yhteistyöhankkeissa toimimme mielellämme päätoteuttajan roolissa. TKI-toiminta on vahvaa ja aktiivista kaikilla osaamisalueilla. Vuositasolla kehittämishankkeita on noin sata ja ne rahoitetaan useista eri rahoituslähteistä, kuten EU:n rakennerahastoista, Horizon-ohjelmasta, säätiöistä ja ministeriöistä. Kajaanin ammattikorkeakoulun liikevaihdosta ja henkilötuloista neljäsosa on TKI-toimintaa.

Hankkeeseen palkataan projektipäällikkö 100 % työajalla kuudeksi kuukaudeksi. Ostopalveluina toteutetaan kyläsuunnitelmien laatiminen sekä habitability- analyysin toteutus. Täysiaikaisen työntekijän työpanos vaaditaan, jotta toimenpiteet saadaan toteutettua hankkeena.

Yhteistyökumppanit

Yhteistyökumppanina hankkeessa on Kajaanin kaupunki, erityisesti tiivistä yhteistyötä tehdään Maaseutu- ja aluesihteerin kanssa. *Kaupungin rooli käytännön toimissa on osallistuminen markkinointiin (Viestintäpalvelut), ensimmäisissä kokoontumisissa mukana ja tarvittaessa mukana oman tehtäväkentän mukaisesti mukana oleminen kyläsuunnitelmien laatimisessa. Kylien edunajamisessa tukeminen.*

HANKKEEN TARVE, TAUSTA, KOHDERYHMÄ, HYÖDYNAAJAT JA TOTEUTUSALUE

Hankkeen tarve ja tausta

Vuoden 2022 alussa pidettiin Kajaani kiertue kylä- ja kaupunginosaohjelman laatimiseksi vuosille 2023 - 2026. Tilaisuuksissa käytettiin kehittämisseinää, johon osallistujat saivat kirjoittaa kehittämiseen liittyviä ajatuksia. Teemaan yhteisöllisyys, vaikuttaminen ja järjestötoiminnan muodostui neljä tavoitetta: 1. Yhteisölliset ja aktiiviset kylät ja kaupunginosat, 2. Asukaslähtöinen ja suunnitelmallinen kehittäminen, 3. Eri ikäisten tarpeet huomioiva kehittäminen, 4. Kaupungin ja maaseudun vuorovaikutusta tukeva toiminta.

Ohjelman toimenpiteeksi esitettiin kyläsuunnitelmien laatimista kaikille Kajaanin kylille. Kajaanin kylä- ja kaupunginosaohjelman käynnistämisen yhteydessä on tullut esille, että Kajaanin kylillä ja kaupunginosilla on hajanaisesti tai ei ollenkaan kyläsuunnitelma tai turvasuunnitelma laadittuna. Samassa yhteydessä on myös esitetty, että kylien toimijat tarvitsevat suunnitelmien laatimiseen ohjausta ja opastusta.

Tammikuussa 2025 järjestettiin Kajaanin kylien yhteinen kyläilta, jossa hankeaihiota esiteltiin. Hanke sai laajaa kannatusta osallistujien kesken. Ennen tapaamista kyläyhdistyksiltä kartoitettiin kyselyn avulla kiinnostusta toteuttaa mahdollisen hankkeen avustamana kyläsuunnitelma, turvallisuussuunnitelma ja/tai habitability-analyysi. Vastauksia kyselyyn saatiin 10. Edellä mainituista kyläyhdistyksistä 9 on kiinnostunut toteuttamaan hankkeen tuella kyläsuunnitelman, 10 toteuttamaan turvallisuussuunnitelman hankkeen tuella, samoin 10 yhdistystä on kiinnostunut osallistumaan Habitability- analyysin tekemiseen. Tiedot kartoitettiin ajalla 12/2024 – 01/2025.

Kyläsuunnitelma on kylätoimijoiden tahdonilmaisu siitä, millainen kylän halutaan olevan ja mitä sen toteuttamiseksi ollaan valmiita tekemään. Kajaanin kylä- ja kaupunginosaohjelman tavoitteena on tukea kyliensä toimintaa ja pääsemään tavoitteeseensa. Kyläsuunnitelma antaa tietoa tähän työhön ja mahdollisuuden tiedolla johtamiseen. Kyläsuunnitelmat on mahdollista ottaa osaksi kuntasuunnittelua. Ne toimivat myös hyvänä tietolähteenä esiteltäessä kylää kunnalle, rahoittajalle tai vaikkapa uusille asukkaille.

Käytännössä Habitability on menetelmä, joka perustuu saariyhteisön asukkaiden itsensä toteuttamaan tiedonkeruuseen ja analyysiin eli kansalaistutkimukseen. Kansalaistutkimuksen etuna voidaan pitää sitä, että yhteisön asukkaiden hyvän paikallistuntemuksen kautta saadaan esiin myös piilossa olevaa tietoa. Lisäksi menetelmä luo yhteisöllisyyttä ja motivoi asukkaita oman kotiseutunsa kehittämiseen. (<https://www.maaseutupolitiikka.fi/blog/habitability-paikallisyhteisöjen-oma-työkalu-elinvoiman-ja-kestävyyden-analyysiin>)

Turvallisuussuunnitelma on alueen asukkaiden ja keskeisten toimijoiden yhdessä kokoama suunnitelma arjen turvan varmistamiseksi. Turvallisuussuunnitteluun kuuluu kaikkien lähiseudun avaintoimijoiden ja resurssien tunnistaminen ja kirjaaminen yhteen asiakirjaan. Resursseja ovat seudun turvallisuusosaaminen ja esimerkiksi auttamiseen tarvittava kalusto ja välineet. (SPEK <https://www.spek.fi/turvallisuus/kylan-turvallisuussuunnittelu/>).

Kainussa on toteutettu Kainuun Liiton toimesta koko Kainuun turvallisuussuunnitelma 2015 – 2018. Sen lisäksi aiemmin toteutettu Kainuun kyläteemaohjelma 2015 – 2020 -hanke (<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/89899/Kylateemaohjelma%202015-2020.pdf?sequence=1>), joka nosti esiin myös kylien arjen turvan tarpeen, eli käytännössä turvallisuussuunnitelmien laatimisen merkityksen.

Kylä- ja kaupunginosaohjelman seurantaryhmään kuuluvat Kajaanin kylien edustajien lisäksi kylien kehittämisen yhteistyökumppaneita ja kaupungin viranhaltijoita. Alle 29-vuotiaita arvioidaan osallistuneen kylien toiminnan kautta 1-2 henkilöä/ kylä. Rekisteröityneitä yhdistyksiä Kajaanin kylätoiminnassa kaikkiaan 24 yhdistystä. (Lähde: www.ytj.fi). Kylä- ja kaupunginosaohjelman seurantaryhmä toteuttaa yhteissuunnittelumallilla kylien kehittämistä.

Hankkeen toteuttamisen yhteydessä Kajaanin kyliä osallistetaan kylä- ja kaupunginosaohjelman suunnitteluun. Yhteissuunnittelun tavoitteena on vuorovaikutteinen Kajaanin kaupungin alueiden kehittäminen tarvelähtöisesti ja tasapuolisesti.

Yhteissuunnittelun tuloksena päätöksenteko saa näkemyksiä alueensa kylien kehittämiseen, mutta voi halutessaan myös antaa kehittämisen suuntaa kylille. Ideaalitulanteessa myös erilaiset yhteistyötahot osallistuvat kylien kehittämiseen vuorovaikutuksessa eri toimijoiden ja asukkaiden kanssa.

Kyläyhdyshenkilön työaika ei riitä näin laajaan, kylä- ja kaupunginosaohjelmien tarvitsemaan tukitoimintaan, ja hankkeen rooli on toimia kyläyhdistysten tukena.

Hankkeen kohderyhmät ja hyödynsaajat

Hanke kohdistuu kaikkiin Kajaanin kyliin ja kaupunginosaan sekä kylä- ja asukas-yhteisöihin, joille suunnitelman laatiminen on ajankohtaista. Valmisteluvaiheessa kiinnostusta on osoittanut 10 yhdistystä, kuudelta näistä on saatu vahvistus (Etelä Kajaanin kylät ry, Koutaniemi - Vuoreslahti kyläyhdistys ry, Kuluntalahden kyläyhdistys, Kosken kyläyhdistys ry, Käkilahden kyläseura ry ja Lehtikankaan asukas-yhdistys ry). Tavoitteena on aktivoida vielä neljä kylää hankkeen aikana.

Hankkeen toteutusalue

Kajaanin maaseutualueet

Innovatiivisuus (uutuusarvo)

Hankkeen avulla tuotetaan yksittäisille kylä- ja kaupunginosaohjelmille osaamista kyläsuunnitelmien laatimiseen ja tuetaan yhteisöllisyyden lisääntymistä. Kokonaisuudessaan Kajaanin kaupungin alueen kylien ja kaupunginosien viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta lisätään, jotta alue olisi houkutteleva uusillekin asukkaille.

HANKKEEN LAAJEMPI VIITEKEHYS

Hanke toteuttaa Oulujärvi Leaderin strategian kohtia ”Viihtyisä elinympäristö, ilmastoviisaat ratkaisut”, ”Hyvää elämää yhteisöissä” sekä ”Sujuva arki toimivilla palveluilla”. Hanke tukee ja auttaa kyliä ja kaupunginosia ja niiden toimijoita kehittämään omia kyläsuunnitelmiaan ja kartoittamaan alueiden tarpeita

ja mahdollisuuksia, jotta kylät voivat jatkossakin hyvin tai paremmin. Hanke vastaa CAP-suunnitelman tavoitteeseen 12 (Maaseudun asukkaiden kokema elämänlaatu paranee).

HANKKEEN TOTEUTUS, AIKATAULU JA RISKIT

Hankkeen konkreettisina toimina ovat Kajaanin kylien ja kaupunginosien tarpeiden kartoittaminen ja tukitoimien tarjoaminen kylä- ja turvallisuussuunnitelmien laatimiseen sekä auttaa jäsenrekisterin käyttöönotossa. Hanke kutsuu kylien toimijat erilaisiin seminaareihin ja järjestää koulutuksia. Toimenpiteet kohdennetaan tarvekartoituksen perusteella, sillä kylien lähtötilanteet vaihtelevat. Suunnittelussa hyödynnetään valtakunnallista ja maksutonta sähköistä kyläsuunnitelmatyökalua (www.kylamme.fi).

Hankkeen toteutus jakautuu pääasiallisesti neljään työpakettiin, joilla jokaisella on myös omat tulostavoitteet.

Työpaketti 1: Suunnitelmien laadinta

- a. Osallistuvien kylien tarkempien tarpeiden kartoitus
- b. Yhteiskehittämisen tilaisuudet / koulutustilaisuudet

Järjestetään koulutustilaisuuksia kiinnostuneille kyläyhdistyksille ja opastetaan yleisellä tasolla kylä- ja turvallisuussuunnitelmien laatimisessa. Koulutustilaisuuksiin pyritään yhdistämään yhteistyötä palvelumuotoilun opiskelijoiden (Lapin yliopisto) kanssa. Yhteistyön kautta haetaan inspiraatiota ja osaamista kylien omien tarinoiden ja strategioiden luomiseen.

- c. Kyläsuunnitelmien laatiminen

Työpaketti sisältää kylien kyläsuunnitelmien (sisältäen turvallisuussuunnitelmien) laatimisen. Kyläyhdistysten edustajat toteuttavat itsenäisesti suunnitelmien laatimisen, projektipäällikkö toimii tukena.

- d. Jäsenrekisterien kokoamisessa, käsittelyssä, ylläpidossa ja säilyttämisessä tukeminen ja ohjaaminen.

Työpaketti sisältää kylien kyläsuunnitelmien laatimisen. Kyläsuunnitelma voi sisältää myös turvallisuussuunnitelman, riippuen osallistuvan kylän tilanteesta. Turvallisuussuunnitelman laadinnassa käytetään hyväksi SPEK:in ja Suomen Kylät ry:n tekemää materiaalia, jota on laadittu mm. Kyläturvallisuus - hankkeessa.

Työpaketin ensimmäisiä toimia on kylien eri tarpeiden kartoittaminen keskusteluin. Niiden avulla selvitetään osallistuvien kylien tai kaupunginosien tarpeet kyläsuunnitelmien laatimiseen liittyen.

Toteutetaan suunnitelman laadintaan liittyviä tilaisuuksia (2 - 4 kpl) projektipäällikön toimesta. Kylä- ja turvallisuussuunnitelmat laaditaan yhteistyössä projektipäällikön ja kylien edustajien kanssa. Tarvittaessa näissä voidaan hyödyntää asiantuntija-apua.

Tilaisuuksia markkinoidaan kohderyhmille aktiivisesti eri kanavissa ja tilaisuuksien toteuttamiseen varataan budjettia tilavuokriin, kahvitarjoiluun sekä materiaaleihin.

Työpaketin tuloksena kylille ja kaupunginosille on toteutettu 6 kpl kyläsuunnitelmia.

Yhdistyslain mukaan yhdistyksen on pidettävä jäsenistään luetteloa, joka on laissa määritelty henkilökisteri. Jäsenrekisterin kokoaminen, käsittely, ylläpito sekä säilyttäminen tietoturvallisesti on haastava kokonaisuus ja työpaketissa ohjataan ja tuetaan kyliä käyttöönotossa ja jäsenrekisterin ylläpidossa. Tukena toimii projektipäällikkö.

Työpaketti 2: Habitability-analyysi

Habitability tarkoittaa kylän tai alueen "asuttavuutta" eli sitä, kuinka hyvin paikka tukee ihmisten elämää ja viihtymistä. Habitability –analyysissa mm. kartoitetaan nykytilanne, haetaan kehityskohteita, kasvatetaan vetovoimaa, suunnitellaan tulevaisuutta.

Habitability tarkoittaa käytännössä muun muassa työpaikkoja, asuntoja, kouluja, lauttoja, kylätaloja, infraa ja elinkelpoista ympäristöä – elämisen mahdollisuuksia ja elinvoimaisuutta. Asuttavuus on edellytys kestäväälle yhteisölle, joka pystyy huolehtimaan ihmisistään, elinpiiristä, luonnosta ja ympäröivästä vesialueesta.

Habitability- eli asuttavuusanalyysi on paikallisen ja alueellisen kehittämisen työkalu, joka koostuu seitsemästä eri itsenäisestä osa-alueesta: paikan identiteetti, ekosysteemit, makea vesi, energia, paikallistalous, julkiset palvelut ja hyvinvoivat ihmiset. Yhteensä näiden seitsemän osa-alueen indikaattoreita on 45 kappaletta. Niistä voidaan koota asuttavuusympyrä, jossa näkyvät yhteisön heikkoudet, vahvuudet ja mahdolliset kehitystarpeet. Analyysin pohjalta on helppo tunnistaa paikallisia kehittämiskohteita.

Analyysi toteutetaan arviolta kolmen (3) eri kylän tai kaupunginosan kanssa yhteistyössä. Toteuttajana projektipäällikkö sekä kylän toimijat, tarvittaessa hyödynnetään asiantuntijaa ostopalveluna, erityisesti ammattimaisen tiedonhankinnan ja tietojen analysoinnin osalta. Työpaketin tuloksena kolmelle eri kylälle tai kaupunginosalle on toteutettu Habitability- analyysi yhteistyössä kylien edustajien ja asiantuntijan kanssa. Analyysimenetelmää voidaan hyödyntää erilaisten hankerahoitusten hakemiseen ja strategioiden valmisteluun.

Työpaketti 3: Kyläsuunnitelmien ja habitability- analyysin huomioiminen kylä- ja kaupunginosaohjelmassa ja yhteissuunnittelu

Tuodaan tehty kyläsuunnitelmat ja habitability- analyysit huomioiduksi Kajaanin kaupungin ylä- ja kaupunginosaohjelmassa. Toteutetaan ja jatkokehitetään osallistavaa alueellista yhteissuunnittelumallia kylien asukkaiden, viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden välille.

Kylä- ja kaupunginosaohjelmassa tarkastellaan Kajaanin kylien ja kaupunginosien kehittämiskysymyksiä asukkaiden ja toimijoiden näkökulmasta ja pyritään vahvistamaan alueiden kehitysedellytyksiä. Ohjelmassa määritellään kylien ja kaupunginosien rooli kaupungin kehittämisessä ja osana kaupungin talous- ja toimintasuunnittelua. Vuolijoen liitosalueella kehittämistä toteuttaa Vuolijoen aluelautakunta tiiviisti yhteistyössä alueella toimivien yhdistysten ja järjestöjen kanssa. (www.kajaani.fi)

Työpaketin tavoitteena on tuoda tehty kyläsuunnitelmat ja habitability- analyysit huomioiduksi Kajaanin kaupungin ylä- ja kaupunginosaohjelmassa. Työpaketissa toteutetaan ja jatkokehitetään osallistavaa alueellista yhteissuunnittelumallia kylien asukkaiden, viranhaltijoiden, yrittäjien ja luottamushenkilöiden välille. Kajaanin kyliä osallistetaan työpaketin myötä kylä- ja kaupunginosaohjelman suunnitteluun.

Käytännössä hankkeessa kootaan ja tuotetaan tietoa alueiden tarpeista ja haasteista, ratkaisuehdotuksista

ja siitä, miten ne kytkeytyvät kaupungin kehittämisohjelmiin ja strategiaan. Tieto jalostetaan aluekohtaisiksi tilannekuviksi.

Kylä- ja kaupunginosaohjelman seurantaryhmä toteuttaa jo osaltaan yhteissuunnittelumallilla kylien kehittämistä ja pyrkii osallistamaan siihen kyliä. Hanke tukee omien toimenpiteidensä avulla tätä tavoitetta. Tarkoituksena ja tavoitteena on vuorovaikutteinen Kajaanin kaupungin alueiden kehittäminen tarvelähtöisesti ja tasapuolisesti. Hanke toteuttaa Kajaanin kylä- ja kaupunginosaohjelman tavoitteita edistämällä kyläsuunnitelmien toteutumista Kajaanin kyliin ja kaupunginosiin. Samalla vahvistetaan kansalaiskeskeistä järjestökehittämistä sekä parannetaan yhdistysten ja kylien toimijoiden osaamista suunnitelmallisempaan yhdistystoimintaan.

Yhteissuunnittelun tuloksena päätöksenteko saa näkemyksiä alueensa kylien kehittämiseen, mutta voi halutessaan myös antaa kehittämisen suuntaa kylille. Projektipäällikkö koordinoi kylien ja seurantaryhmän välistä yhteistyötä ja tukee aktiivista keskustelua ja vuorovaikutusta eri toimijoiden ja niiden sidosryhmien välillä.

Työpaketti 4: Viestintä

Viestintä on olennainen osa hankkeen onnistumista ja sitä toteutetaan laajasti koko hankkeen ajan. Tiedottaminen kohdistuu pääasiassa hankkeen kohde- ja sidosryhmille, mutta tiedottamista toteutetaan myös ulospäin medialle.

Kajaanin ammattikorkeakoulun markkinoinnin opiskelijoiden projektityönä pyritään toteuttamaan sosiaalisen median koulutuksia 2 kpl. Koulutukset on tarkoitettu kylien edustajille, jotta he pystyvät jatkossa hyödyntämään sosiaalista mediaa jatkossa tehokkaammin kaikessa kyläviestinnässään.

Sisäinen viestintä sisältää tiedottamista kyläsuunnitelma-, maisemasuunnittelu- ja turvallisuussuunnitelmatyökaluista sekä habitability -työkalusta sekä jäsenrekisterien luomisesta. Tiedotusvälineinä ja -kanavina toimivat kyläkohtaiset ja/tai kyläaluekohtaiset tilaisuudet ja uutiskirjeet sekä someviestintä. Lisäksi hyödynnetään muita tiedotusvälineitä. Kylät voivat itsenäisesti päättää, mitä edellä mainituista kanavista hyödyntävät. Someviestinnän toteuttamiseen haetaan yhteistyötä Kajaanin ammattikorkeakoulun markkinoinnin opiskelijoiden kanssa.

Toteutuksesta vastaa projektipäällikkö sekä Kajaanin kaupungin kyläyhdyshenkilö.

Työpaketin tuloksena tieto hankkeen tarjoamista apukeinoista on levinnyt kaikkiin Kajaaniin kylä- ja kaupunginosa-yhdistyksiin ja toimijoille, joiden tahtotilana on kehittää kylien vetovoimaisuutta ja toimintaa.

Aikataulu

Hankeaika 1.1.2026 – 30.9.2026

Riskit

Hankkeeseen liittyviä riskejä ja niiden välttämiseksi tehtävät toimenpiteet ovat seuraavat:

- Hankkeen projektipäälliköksi ei löydy soveltuvaa henkilöä (rekrytointiprosessin aikana kartoitetaan huolellisesti osaamiset ja osallistetaan sidosryhmiä sopivan osaaajan löytämiseksi)
- Hankehenkilöstö sairastuu/jää pois (kaikki tieto tallennetaan selkeästi niin, että mahdollinen sijainen pääsee helposti perehtymään niihin)
- Kylät eivät sitoudu mukaan hankkeeseen (hankkeen toimista viestistään aktiivisesti ja monipuolisesti ja tuodaan esiin hankkeen mahdollistama apu/hyöty kylille)
- Kajaanin kaupunki ei sitoudu hankkeeseen (jo suunnitteluvaiheessa haetaan yhteisiä tavoitteita hankkeelle)
- Hankkeen toimenpiteet toteutuvat epätasa-arvoisesti kylien kesken (huomioidaan kylien erityistarpeet ja jaetaan resurssit tasapuolisesti niin, että kaikki saavat hyötyä).

HANKKEEN TAVOITTEET, TULOKSET, VAIKUTUKSET SEKÄ SEURANTA JA RAPORTOINTI

Tavoitteet ja tulokset

Hankkeen päätavoitteina on

- 1.) tukea kyliä omaehtoisessa kehittämisessä,
- 2.) kyläsuunnitelmien sisällyttäminen kylä- ja kaupunginosaohjelmaan
- 3.) kylien tarvelähtöisten suunnitelmien vieminen osaksi Kajaanin kaupungin päätöksentekoa.

Suunnitelmien laatimisen tavoitteena on edesauttaa kylä- ja kaupunginosayhdistysten suunnitelmallista ja omaehtoista kehittämistä ja siten luoda kylille ja kyläyhdistyksille aiempaa paremmat mahdollisuudet kehittyä.

Hankkeen tuella laaditut suunnitelmat ovat helposti kyläkokouksissa päivitettäviä ja yhdistysten avainhenkilöiden osaamisen kehittymisen kautta tietoa saadaan jalkautettua myös heidän kauttaan muille yhdistysten toimijoille.

Tavoitteena on että, Kajaanissa on yhteisöllisiä, turvallisia ja aktiivisia kyliä ja kaupunginosia, joiden kehittäminen on asukaslähtöistä, suunnitelmallista, eri ikäisten tarpeet huomioon ottavaa. Turvallisuuden tunteella tarkoitetaan tässä yhteydessä rikosten, häiriöiden, onnettomuuksien, tapaturmien sekä näihin rinnastettavien ilmiöiden aiheuttamien pelkojen ja huolien vaikutusta ihmisten hyvinvointiin (Sisäministeriö).

Tavoitteena on, että kylien ja kaupunginosien kehittymisen kautta vuorokeskustelu kaupungin ja maaseutumaisen seudun välillä on entistä sujuvampaa ja aktiivisempaa.

Hankkeen tuloksena on, että Kajaanissa on yhteisöllisiä, turvallisia ja aktiivisia kyliä ja kaupunginosia, joiden kehittäminen on asukaslähtöistä, suunnitelmallista, eri ikäisten ja (kansalaisuus-)taustaisten tarpeet huomioon ottavaa. Viihtyisät asuinympäristöt ja mielekäs vapaa-ajan tekeminen nostattavat muuttohalukkuutta ja tuovat uusia asukkaita Kajaanin kylille ja kaupunginosaan. *Hankkeen aikana aloitetaan ”Pihat kuntoon”- kilpailun suunnittelu ja työstäminen niin, että kaupunki / kyläyhdistykset voivat toteuttaa sen hankkeen jälkeen, noin vuotta myöhemmin vapaaehtoistyönä.*

Hankkeessa toteutettuja suunnitelmia käytetään kylä- ja kaupunginosaohjelman valmistelussa kaudelle 2026-2030.

Myös hankkeen tuotoksille voi asettaa mittarit.

Kyläsuunnitelmia on laadittu 6 kpl.

Habitability – analyysijä on laadittu 3 kpl.

Turvallisuussuunnitelmia on laadittu 3 kpl.

Jäsenrekistereitä on otettu käyttöön 5 kpl.

Yhteistilaisuuksia ja seminaareja on järjestetty 4 kpl.

Some -koulutuksia on järjestetty opiskelijayhteistyössä 2 kpl

Hankkeen etenemistä seurataan Kajaanin kylä- ja kaupunginosaohjelman seurantaryhmän nimeämän ohjausryhmän ja toteuttajien välisellä yhteistyöllä. Hankkeen päätyttyä kylien suunnitelmien päivittymistä seurataan Kajaanin kylä- ja kaupunginosa-avustuksen haun ja muiden rahoitushakujen yhteydessä. Lisäksi hankkeen jälkeen seuranta toteutetaan Kajaanin kylä- ja kaupunginosaohjelmassa vuosittain.

YMPÄRISTÖ- JA ILMASTOVAIKUTUSTEN HUOMIOIMINEN JA KESTÄVÄN KEHITYKSEN EDISTÄMINEN

Hankkeen myönteiset vaikutukset liittyvät erityisesti ekologisen ja sosiokulttuurisen näkökulman kautta. Hanke pyrkii edistämään kestävästä kehityksestä sen eri ulottuvuudet huomioiden. Erityisesti hankkeessa korostuvat paikallisten palveluiden ja elinvoimaisuuden kehittäminen sekä osallistumismahdollisuuksien lisääminen Kajaanin kylien alueella.

HANKKEEN VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN

Viestintä ja tiedottaminen muodostavat suuren osan hankkeesta, jotta kylät ja kaupunginosat saadaan sitoutettua mukaan toimintaan. Sen lisäksi hankkeesta viestitään ulkopuolelle paikallisen median kautta sekä eri somekanavissa. Myös erilaisissa tapahtumissa (mm. Hanketreffit) ja alan seminaareissa tuodaan hankkeen toimia esiin. Hankkeen toimet pyritään saamaan mukaan eri kylien uutiskirjeisiin ja viestintäkanaviin, jotta tieto leviää myös yhteyshenkilöiden lisäksi kaikille paikallisille asukkaille. Kaikessa viestinnässä huomioidaan velvollisuudet viestiä EU-rahoituksessa tarkoituksenmukaisesti ja projektin hallinnoijan tiloihin sijoitetaan hankejuliste näkyvälle paikalle.

TOIMINNAN JATKAMINEN JA TUEN KOHTEEN YLLÄPITOSUUNNITELMA

Kyläsuunnitelmat / turvallisuussuunnitelmat jäävät toimijoiden jatkokäyttöön hankkeen jälkeen. Tavoitteena on, että kylä(-toimijat) päivittävät hankkeen jälkeen kyläsuunnitelmia aktiivisesti tarpeen mukaan ja että omaehtoinen kehittäminen on suunnitelmallista ja tavoitteellista myös ilman hankkeen tukea. Suunnitelmat päivitetään aina uuden kylä- ja kaupunginosaohjelmakauden ohjelman rakentamista varten.

KUSTANNUKSET

Resurssit: projektipäällikkö + projektin talousvastaava. Projektipäällikkö vastaa hankkeen hallinnoinnista ja hankkeen tavoitteiden sekä toimenpiteiden toteutumisesta. Tietokone, puhelin, tietoliikenneyhteydet, työtila.

Hankkeeseen palkataan kokoaikainen projektipäällikkö koko hankkeen ajalle, jotta voidaan varmistaa tarvittava apu ja tuki kaikille osallistuvilla kyläyhdistyksillä.

Mahdolliset ostopalvelut sekä matkakustannukset ja kokoustilavuokrat ja -tarjoilut toteutetaan flatratesta.

Kyläsuunnitelmien toteuttamiseksi arvioidaan tarvittavan 4-5 kokoontumiskertaa per kylä- tai kaupunginosayhdistys. Lisäksi tarvitaan 4-5 iltaa yhteissuunnittelun toteutuksen alkukoulutuksia varten sekä 2-3 kylillä tapahtuvia tapaamisia hankkeen aikana.

Flatraten (40 %, 19 015€) käyttö hankkeessa:

- Flat ratesta maksettavat henkilöstökulut, sis. sivukulut.
 - o Osa- aikainen projektitalousvastaava, työkuukaudet 1 kk* 4000 €, yht. 4 000 €
 - o Hankinta-asiantuntija työkuukaudet 0,5 kk*4000 €. Yht. 2 000 €
 - o Yleishallinto, yht. 2 000 €
- Projektihenkilöstön tilavuokrat yht. 2 000 €
- ICT-kulut (laitteiden, ohjelmistojen leasing maksut, ICT-tuki). 2 000 €
- Matkat 1 000 € (Vuokra-autot, polttoainekustannukset)
- Ostopalvelut
 - o Markkinointikustannukset 500 €
 - o Tapahtumien tilavuokrat, tarjoilut jne. 1 000 € (Kyläyhdistysten yhteiset ideointityöpajat / yhteissuunnitteluillat x 8 kpl
 - o Habitability -analyysin asiantuntijapalvelu (4 500 €)

BUDJETTI JA RAHOITUSSUUNNITELMA

10 kylää

Laskennallisesti 9-10 työpäivää per kylä → 90 päivää → Hankeaika 9 kk

3 800 € palkka + sivukulut 1,39 x 9 kk hankeaika → 47 538 €

40 % FR (19 015 €)

➔ Kokonaiskustannus 66 554 €

80 % Leader 5 3242,56 €

12 % Kajaanin kaupunki 7 986,48 €

8 % KAMK

5 324,32 €